

L'hi regalo

Quan és qüestió d'explicar la funció que tenen els mots que pertanyen a la categoria gramatical dels pronoms, i es diu que designen una persona o una cosa sense anomenar-la, és a dir, que substitueixen els noms, s'hi sol afegir que es tracta de noms esmentats abans i que, amb l'ús dels pronoms, s'evita de repetir-los, com quan diem *Ja té la màquina però no la sap fer anar*, en què, per mitjà del pronom *la* evitem la repetició del grup nominal *la màquina*. Però aquesta afirmació —que els pronoms substitueixen noms esmentats abans— és una generalització que no comprèn pas tots els casos. Quan es diu *Jo hi penso sovint*, el pronom *hi* ha de correspondre certament a algú o alguna cosa que s'hagi esmentat abans, car altrament el receptor del missatge lingüístic no en pot copsar plenament la significació, però no es pot pas dir el mateix de *jo*, que no demana cap antecedent.

Però si bé no sempre es pot dir que els pronoms substitueixen noms esmentats abans, si que es pot afirmar que, si no es dóna aquesta circumstància, els pronoms necessiten, per tal que resultin vàlids com a elements que intervenen en l'acte de la comunicació, el suport d'elements extralingüístics. Així, una frase com *El llop és un animal salvatge* constitueix un acte de comunicació vàlid, independentment de qui l'hagi proferida, però necessitem saber qui ha dit la frase *Jo em llevo cada dia a les vuit*, perquè constitueix realment un acte de comunicació.

Aquests elements extralingüístics que ens permeten d'usar directament els pronoms sense haver esmentat abans el nom d'allò que designen, són sovint un gest indicant la presència d'algú o d'alguna cosa, àdhuc la seva mera presència física. Així, adreçant-nos a qui acaba de saludar una dama, li preguntem *La coneixes?*, en què el pronom *la* designa, sense haver-la esmentat ni anomenat abans, la dama en qüestió. I així mateix, qui fes a mans d'una altra persona un objecte determinat, per exemple un llibre, li podria dir *L'hi regalo*, frase que escriuríem precisament així, i no *Li regalo*, tal com segurament algú faria. *Li regalo* és una frase incompleta, hi manca la designació de la cosa regalada (el complement directe). En *L'hi regalo*, en canvi, trobem el complement directe (*el* reduït a *l'*) i l'indirecte (*li* reduït a *ad*). Només cal comparar aquesta oració amb *Te'l regalo*, que diríem en les mateixes circumstàncies.

Albert Jané